והלך והביא לו בשלשה חלוק ובשלשה טלית שניהם מעלו *ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע: **גמ'** *שמעת מינה מאן דאמר לשלוחו זיל זבן לי כורא דארעא ואזל וזבן ליה ליתכא קני לוקח *אמרי *הכא היכי דמי כגון דאייתי ליה שוה ו' בשלש (א) איכא סיפא ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע א) דא"ל אי יהבת דינר כוליה אייתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני ב) (סיפא) *מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית ג) בפרוטה וקטנית בדינר ד) ה"ד אי באתרא דזבני בשומא גבי קטנית נמי *דיהב סלע מוזלי ליה טפי אמר רב פפא ברוכתא דמזבני בכני ה) כני כנא כנא בפרוטה דהתם פסיק מילתייהו: **מתני'** *המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל אם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל *אצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא (ב) מעל *החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר כשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים *עד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים *באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס: **גמ'** כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש כי אתא רבין אמר כיסין אשוורים רמא ליה דתנן *האומר אחד משווריי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא: באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש

רב

[illegible] משליחות דתרומה וגבי תרומה בעינן שליח בר דעת דאדרבה הוי עדיפא למילף מתרומה דהא כל עיקר שליחות דמעילה מתרומה הוא דיליף וי"ל *כיון (ה) י) דשליח דמעילה בהולכה ושוטי רשות הוא דהוי והכא יא) הוי שוטי רשות על ידי שליחות יב) בר דעת לכך מסתבר ליה לדמוייה להך דמייתי דאין קפידא בבר דעת וגבי מידי דהנאה לא מהני שליחות במקום שהמעילה באה על ידי הנאה כדאמר בפ' ב' דקדושין (דף מג.) שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב ומ"מ אילטריך למילף שליחות מתרומה דלא תימא דאין שליחות לדבר עבירה יג): **כגון** דאייתי ליה שוה שש · פירוש יד) *סלעים בשלש ומצא שהרויח לו שליח ג' סלעים אימא סיפא ור' יהודה אומר כו' ולמה הבאת לי חלוק קטן ורע השתא פריך מאי רע שהרי לפי מה שתירץ דאייתי שוה שש בג' גדול הוא ומשני דאמר ליה אי יהבת ליה *דינר כו' פירוש כל דינר זהב אייתית לי שוה שני שני דינרין פירוש כ"ש שהייתי מרויח טו) יותר שהיו נותנין לך לפי חשבון שהבאת שוה י"ב בששה ומצא שהייתי משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה* טז): **ואמאי** יז) לימא אי לא שני ליה גבי קטניה יח) דיהיב ליה טפי יט) גרסי' בכתובות פ' אלמנה ניזונית (דף לט:) אי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד מי לא שוו טפי וקשה היא וה"ק קס"ד השתא דמיירי באתרא דמזבני בשומא פירוש הרבה ביחד ולהכי פריך אמאי מודה ר' יהודה דהתם נמי דלך הוא של מוכרים לפי מה שהלוקח קונה הרבה מוזיל מוכר גביה ומשני א"ר פפא באתרא דמזבני כני כני פירוש מדה מדה כלומר לא בשומא כמו שהיית סבור אלא מעט מעט דפסיקא מילתא לא מוזיל מוכר גביה דלוקח: **המפקיד** מעות אצל השולחני צרורין לא ישתמש בהם כו' · נ"ע בב"מ פ' המפקיד (דף מג.) דמייתי לה לסייעה דהכא ולא מייתי לה כליפתא דהניך לה הכא*: **פרוטה** של הקדש שנפלה לתוך הכיס או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר' עקיבא · *ולא"נ דספיקא הוא אם נהנה בשל הקדש ר"ע לטעמיה דמחייב על ספק מעילה אשם תלוי בכריתות (דף כב.) *כ)תימה וליבטל האי פרוטה של הקדש *שנפלה וכ"ת דבר שיש לו מתירין הוא ע"י פדיון ואפילו באלף לא בטיל הא ליכא למימר דדבר שיש לו מתירין דרבנן הוא כא)ל"ל דליכא אלא חד בכיס דליכא ביטול אי נמי מטבע חשיב ולא בטיל כב): **ומודה** ר"ע באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא כל הכיס · פירוש *באחרונה הויא של הקדש ובגמרא פריך מ"ש רישא ומ"ש סיפא: **אמר** ליה סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן הקדש · כלומר איט נפטר *מכיס זה להוציאה כולה בלא הקדש פרוטה והאי לישנא ודאי משמע דהקדש הוי באחרונה: **היו** שנים הגדול שבהן הקדש · פירוש ובסיפא דמהניהן כג) נמי לימא דהמטבע מובחר יהיה של הקדש אבל ארישא לא פריך דשמא לימא דרישא *משמע הכי וליכא למימר דפריך נמי ארישא דאם כן לפרוך מאי שנא רישא ומ"ש סיפא:

כיסן

[illegible] מעט · דהא נעשית שליחותו של בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שיה *בפרוטה שהוא אמר [illegible] גדול בב' פרוטות הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע שלא הייתי מבקש כן*: והביא בשלשה · דינרי כסף שהוא חצי דינר זהב: שניהן מעלו · דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ: קטן ורע · ולא עשית שליחותי כלל: **גמ'** שמעת מינה מ"ד לשלוחיה זבין וכו' כלומר שמעת ממתני' דקתני והביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב אע"פ שלוהו להביא לו בדינר זהב ו) *דזבן לו פחות ממה שאמר לו שמעת מינה האי מאן דאמר לחבריה וכו' והפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות: אמרי הכא כגון דאייתי ליה שוה דינר בג' · כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"ט מעל בעה"ב כגון דאייתי ליה השליח חלוק שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דהאיל ושוה דינר זהב נעשית שליחותו ולהכי מעל: אי הכי כדקא מהדרת: אימא סיפא רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול וכו' · ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר זהב היכי מצי אמר ליה הבאת לי קטן ורע הא שוה דינר זהב ביקש ושוה דינר זהב הביא לו (ג): הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דאכתי מצי אמר ליה אי יהבת דינר זהב כוליה כמו שאמרתי לך הוית מייתית לי חלוק שוה ב' ז) דינר זהב: *(משום דא"ל בעה"ב אי יהבית כו') דקתני ומודה ר' יהודה בקטנית שניהם מעלו · כלומר אם הביא לו קטנית שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דבעה"ב נמי מעל מ"ט שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע דלא מצי למימר ליה איהו אי יהבת ליה דינר זהב כוליה הוית מייתית שוה ב' דינרין דהוו מוזלי גבך משום דזבנת טפי שהקטנית בפרוטה היא קטנית בדינר כלומר דלא מוזלי למאן דזבין קטנית בדינר ממאן דלא זבין אלא בפרוטה אלמא דטעמיה דרבי יהודה הוי גבי חלוק דלא מעל בעה"ב אע"ג דאייתי ליה שוה דינר בג' משום דא"ל איהו יהבת א)דינר וכו': הוה ליה(ד) טפי שהיה מביא קטנית יותר משום דהוו מוזלי גביה: א"ר פפא באתרא דמזבני וכו' · במדות דהתם פסיקא מילתא כנא כנא בפרוטה ולא מוזלי גביה כלל · ל"א[ה"ד]וכו' השתא קא דייק מ"ט דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ להכי מצי בעה"ב למיטען לשליח איהו יהבת דינר הוה מייתית טפי שהיו מוסיפין לך בשביל הדינר ואותו ההוספות שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק דא"ל איהו יהבת דינר וכו': א"ר פפא · לא מצית למימר הכי דבאתרא דכיילי ומזבני בכני עסקינן: דכנא כנא בפרוטה דהתם פסיקא מילתייהו · ולא יהבי תוספה כלל הלכך לא מצי למימר בעה"ב כלום אלא כי אייתי ליה קטנית שוה דינר בג' שניהם מעלו ח): **מתני'** המפקיד משהו של הקדש אצל שולחני: אם הפקידן צרורין לא ישתמש בהן · דלהכי הפקידן אצלו צרורין דלא הוה בעי דלישתמש בהו לפיכך אם הוציאן השולחני מעל: ואם הפקידן אצלו מותרין ישתמש בהן · שלדעת כן הפקידן אצלו מותרין שיתעסק בהן שיחליפם לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: הפקידן אצל בעה"ב בין כך ובין כך · בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן דלהכי הפקידן אצל בעה"ב שהוא יודע שבעה"ב אין דרכו לפרוט ולהחליף ולא חשש אם לצורין אם מותרין לפיכך אם הוציאן בעה"ב מעל דשלא מדעת המפקיד נשתמש בהן: הפקידן אצל חנווני הרי הוא כבעה"ב · שאינו רגיל בחילופין כשולחני ובין כך ובין כך לא יגע בהן: רבי יהודה אומר כשולחני · דלפעמים נמי הוא רגיל להחליף כשולחני לפיכך דינו כשולחני: כיון שהוציא את הראשונה מעל · דלומר של הקדש יהא: עד שיוציא את כל הכיס · דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **גמ'** מאי שנא רישא · דפליג רבי עקיבא ומאי שנא סיפא דמודה ר"ע לחכמים: א"ל סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש · שלא יצא בו הקדש כל שהוא דכיון דלאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה קאמר דהוא הקדש להכי לא מעל אלא באחרונה: הגדול שבהן הקדש · טעמא דאיכא גדול מש"ה אמר דהגדול הוי הקדש דמקדים בעין יפה מקדיש הא שניהן שוין הראשון שיצא לידו הוי הקדש ואמאי מודה ר"ע בסיפא דפרוטה אחרונה הקדש: א"ל סיפא באומר כו':

כיסן

א) דינר ספיד ומא"כ ד"ה מוזלי טפי שהיה מביא · נ"ק

כ) ול"ל דליכא אלא חד בכיס דליכא ביטול דה"כ מאי עד שיוציא את כל הכיס דקאמרי רבנן הכי הל"ל עד שיוציא את בשני' וי"ל דמעילה מדרבנן קאמר א"נ כו' נ"ק

יד א מיי' פ"ח מהלכות שלוחין ושותפין הלכה ד טוש"ע ח"מ סי' קפב סעיף ט ולא קנה:

טו ב מיי' פ"ו מהלכות מעילה הלכה י:

טז ג מיי' שם הלכה ט:

יז ד ה מיי' שם הל' ו:

יח ו מיי' פ"ה מהלכות מעה"ק הלכה ח:

ג"י נ"ק כיון דמעילה בהולאה ושוטי רשות הוא דהוי והכא נמי שוטי רשות ע"י בר דעת לכך כו'

שש סלעים בשלש כו' נ"ק

דינר כוליה פירוש כו' נ"ק

ותימה לי גבי קטנית נמי אי לא שני ליה הוי מוזלי גביה טפי הס"ד ואח"כ ד"ה אי באתרא דזבני בשומא גרסינן בכתובות פי' אלמנה כו' נ"ק

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' שוה ו' בשלש א"כ אימא סיפא: (ב) שם במשנה לפיכך אם הוציא בפסיק מעל החנווני כבעה"ב דברי ר' מאיר: (ג) רש"י ד"ה אימא סיפא וכו' הביא לו ומשני הא לא כצ"ל וכו' ד"ה: (ד) ד"ה דקתני ומודה וכו' דינר וכו' שוה ליה טפי הס"ד ואח"כ מ"ה מחלי טפי שהיה מביא: (ה) תוס' ד"ה(כש' א) נהנו כו' וי"ל כיון דשליחות דמעילה וכו' והכא הוי שוטי רשות ע"י שליחות שאינו בר דעת כמו ע"י שליחות בר דעת לכן מסתבר ליה לדמויי: [ועי' היטב תוס' סוטה יח. ד"ה תנו והלקו] שנפלה בוודאי נ"ק

דלאחרונה נ"ק

כיס זה נ"ק

לא משמע הכי כו' נ"ק

* * *

שיטה מקובצת

א) ורע מאי רע בדמים ראיל: ב) תיבת סיפא נמחק: ג) שהקטנית' ס"א בסלע היא קטנית בפרוטה ש"מ: ד) בדינר ס"א ומי לא שני גבי קטנית נמי דיהיב סלע שויא טפי אמר רב פפא באתרא דמזבני בכני דהתם פסיק מילתייהו: ה) בכני כנא תיבת כני נמחק: ו) וזבן לו אות ד' נמחק: ז) ב' דינרין בדינר הלכך לא עבדית שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כרבעיא מינך בעה"ב לא מעל הס"ד ומה"ד ה"נ מסתברא דמתניתין כגון דאייתי ליה שוה דינר בג' ומעמא דר"י דפטור בעה"ב כדאמרינן מתיבת דינר עד תיבה דקתני נמחק: ח) מעלו שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כי הבאת לי קטן ורע שכך הוא טוב אותו הקטנית שקנה בפרוטה כאותו שקנה בסלע הלכך שניהם מעלו ש"מ הס"ד: ט) חרש שוטה וקטן דמעילה: י) כיון דשליחות דמעילה: יא) והכא נמי הוי: יב) שליחות חש"ו כן וכמו כן ע"י דבר דעת: יג) עבירה הס"ד ומה"ד: כאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי כורא וזבין ליה ליתכא קנה לוקח מדאמר במתני' בעה"ב מעל ובפרק אלמנה ניזונית בעיא לן אי אמר ליה זיל זבין כורא וזבין ליה לתך מאי מי אמרינן ליה מבא עבדי ליה שהרי לעולם יכול למכור ואולי יתיקר וקנה לוקח או דלמא מצי א"ל לא ניחא לי דליפשו שטרות עלי ואע"ג דהכא ליכא למימר מעמא דלאפושי שטרא מיהו אי בעא לימא מעביר על דבריו הוי הכא לא עשה שליחות הס"ד: יד) בשלש סלעים: טו) מרויח ס"א משתכר כפלים ממה שאני משתכר עתה: טז) עתה: ה"נ מסתברא דרע ורע בדמים קאמר וכדאמר דאייתי ליה שוה שש בשלש: מודה ר' יהודה ואי ס"ד חלוק רע ממש שאין שוה אלא שלש ודכוותיה גבי קטנית דאמר ליה הבא לי בסלע פולין והביא לו בחצי סלע פולין ובחצי סלע ממין אחר אמאי מעל בעה"ב לימא ליה בסלע פולין איצטריך אלא ש"מ דליכא תרעומת לבעה"ב על השליח אלא במאי דלא אייתי ליה מפי: אילימא בסתא דמזדבני בשומא כו' אמר רב פפא ברוכתא דמזבני בכני פי' מדה מדה: דפסיקא מילתייהו ולא מוזלי וא"ת מ"מ קשיא דמאי תריץ לפי מה שפי' דמעמא משום רווח דכפילא ודאי הכא גבי קטנית מיירי דאייתי ליה שוה שני סלעים בסלע כי היכי דאיירי רישא דאייתי שוה שש בשלש ואומר רבי אע"ג דמזבני כני כני מ"מ נכנס המוכר במעות ליתן שני כנים שוים שני פרוטות בפרוטה וא"כ לימא בעל הבית לשליח אי יהבת ליה כוליה סלע אייתית לי שוה שני סלעים כדקאמר ברישא לכך נ"ל כמו שפי' רש"י בכתובות ונראה לפי דבריו שאינו מחשיב בתר זה הדבר משום דאי יהבת ליה כוליה סלע אייתי ליה שוה כפלים משום [illegible]

* * *

בפרוטה כס"ד ואח"כ ד"ה שהוא אומר [illegible] כו' נ"ק

כתובות צח.

וזבן נ"ק נ"ל הכ"ע כגון כו' וכ"ה בכתובות נ"ק

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פרוטה וכו' ולא"נ דספיקא הוא. עי' סוטה דף יח ע"א תוס' ד"ה תנו:

היכא דיהיב ליה סלע כו' נ"ק

ב"מ מג. [ע"ש ועי' תוס' דהכא ד"ה המפקיד]

רש"ק מ"ח וגי' נ"ק כ"ע מסתבר' דמשום דא"ל כו'

* * *

רבינו גרשום

והביא בג' דינרי כסף שוה חצי דינר זהב הביא לו חלוק: והבאת לי קטן ורע · ולא עשית שליחותי כלל: ש"מ מאן דאמר ליה לשלוחיה זיל זבין בית כורא כו' · שמעת מינה ממתני' הא דקא מבעיא לן במס' כתובות מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין בית כורא וזבן ליה ליתכא מי קני לוקח אי לא קני האיל וזבין ליה פחות ש"מ ממתני' דקתני והביא לו בשלש חלוק שניהם מעלו אפי' בעה"ב נמי אע"ג רצונו להביא לו חלוק גדול בדינר זהב ש"מ דקנה בעה"ב אע"ג דזבן ליה פחות ממה שאמר לו ולהכי מעל נמי בעה"ב: אמרי · כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש: אמרי · מהא ליכא למשמע מינה דהכא ש"מ מעל נמי בעה"ב כגון דאייתי ליה שליח חלוק שוה דינר זהב שקנאו בג' דינרי כסף האיל והוא שוי דינר זהב נעשה שליחותו ומעל בעה"ב: אי הכי הוא · כדמתרצת: אימא סיפא · ר' יהודה אמר בעה"ב לא מעל שיכול לומר הבאת לי חלוק קטן ורע ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר היכי מצי למימר הבאת לי חלוק קטן ורע הא שוה דינר ביקש שוה דינר הביא לו: הא לא! קשיא · דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דעדיין יכול לומר ליה: אי יהבת דינר כוליה · כמה דאמרי לך: הוה מייתית לי חלוק שוה ב' דינרין · הלכך לא עבדת שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כרבעאי מינך מש"ה בעה"ב לא מעל: ה"נ מסתברא דמתני' כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש ומעמא דר' יהודה דפטור בעה"ב כדאמרן ודקתני: ומודה ר' יהודה בקטנית ששניהן מעלו · אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש מ"ש שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כאן הבאת לי קטנית קטן ורע שכך הוא טוב אותו קטנית שקנה בפרוטה כאותו שקנה בסלע הלכך כיון שהוא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ: היכי דמי · קא בעי לפרוק מ"מ דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אי יהבת דינר כוליה הוו מוזלי גבי מפי כגון דינר שלם והשתא איכא תוספת גדול שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק קטן ורע: א"ר פפא · לא מצי למימר הכי דבאתרא דכיילי ומזבני בכני במדה עסקינן דהתם פסיק מילייהו כנא כנא בפרוטה ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למיטען בעה"ב מידי אלא כי איתי ליה שוה דינר בשלש שניהם מעלו שכל קטנית קטנית היא ולא מצי למימר קטנית קטן ורע [כתיב בגליון] [האי לישנא היכי דמי אילימא כו' · דוקא דהכי כתיב במס' כתובות והאי לישנא מדלא שני ליה לא מיתריץ עם א"ר פפא]: המפקיד מעות · של הקדש אם צרורין לא ישתמש דלהכי הפקידם לו כשהן צרורין דלא הוה בעי דלשתמש בהו לפיכך אם הוציא השולחני מעל · אם מותרין הפקידם לו ישתמש בהן שלדעת כן הפקידם לו שיחלוף אותם שולחני לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: הפקידם אצל בעה"ב בין כך ובין כך · בין צרורין בין מותרין לא יגע בהן דלהכי הפקידם בעה"ב שיודע שבעה"ב אינו רגיל לפרוט ולהחליף: לפיכך אם הוציא בעה"ב מעל החנווני אם הפקידם לו הרי הוא כבעה"ב שבין כך ובין כך לא יגע בהן: ר' יהודה אומר כשולחני · שהוא רגיל לפרוט כמו השולחני לפיכך דינו כשולחני: עד שיוציא את כל הכיס · לומר דמעילה בפרוטה אחרונה היא: מ"ש רישא ומ"ש סיפא · דמודי ר"ע לחכמים באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש שלא יהא בו קצת מן ההקדש כיון דאמר הכי משמע

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones